

Cái "mới" trong văn anh Đỗ Văn Ngọc

PK: Nguyễn Ngọc Anh

Tôi vinh dự được anh Ngọc mời tham dự tiệc Mừng thọ và ra mắt tập tản văn Tiếng Lòng. Anh tặng mỗi người một quyển. Tôi xúc động và cảm kích trước tấm lòng của anh, không ngại đường xá xa xôi, anh đã về Pleiku và họp mặt một số thầy cô, bạn bè cũ.

Đọc “Tiếng lòng”, tôi cảm nhận tình yêu văn chương của anh, xem đó như là cứu cánh (văn dĩ tải đạo) để thổ lộ những suy nghĩ, những chuyện đời thường và truyện viết gần sát với thực tế. Với lời văn giản dị, anh liên tưởng điều gì thì anh trải lòng qua bài viết. Vậy có gì “mới” trong văn của anh ?

Trong toàn bộ tác phẩm đã toát lên 4 chủ đề như Hoàng Đào đã giới thiệu trong hôm ra mắt “Tiếng lòng”: - Tình thầy trò và bạn bè - Quan niệm về giáo dục con cái - Tình yêu đôi lứa - Tình nghĩa phu thê. Và trong từng chủ đề, tôi đã cảm nhận được những điều mới trong văn của anh.

Về tình thầy trò và bạn bè:

Dẫu rằng ở thế hệ của anh, quan hệ thầy trò được quy định chặt chẽ trong lễ giáo, mọi người đều phải tuân theo. Nhưng trong “Thầy tôi”, chúng ta không thấy hình ảnh đạo mạo khắc khe của một thầy đồ xưa mà là một người dung dị, thương yêu học trò hết mực. Trong bài “Thầy tôi” anh viết: “Thầy nghiêm khắc nhưng độ lượng, thầy luôn cho cơ hội cho học trò sửa sai. Nghề giáo như một định mệnh với thầy. Thầy rất vui vẻ, bình thản, ngày hai buổi trên chiếc xe cà tàng 78 đến lớp...”

Với quan điểm giáo dục con cái:

Anh mượn những câu chuyện tản mạn, tâm sự của người cha nói với đứa con thân yêu của mình về viễn cảnh tương lai của con trong việc học hành.

“ ...Con sẽ đón nhận nó với niềm hạnh phúc viên mãn hay những bất trắc muộn phiền...”.

Trong bài “Lần khác nghe con”, khi con mình rớt Đại học, anh viết: “Con yêu ! Đời người sẽ té ngã nhiều lần, nhưng phải dũng cảm đứng dậy mà đi. Con còn nhiều cơ hội. Đây là dịp cho con nhìn lại mình để sửa sai, để

con cần thận hơn. Lâu nay, con vẫn nghĩ là đồng tiền có thể giải quyết mọi vấn đề! Không có đâu con ạ, nếu có, ba cũng không làm việc ấy. Ba muốn con lớn lên và đi bằng đôi chân của mình, không trông chờ, không ỷ lại vào những điều trái khuấy. Ba muốn con phải được mọi người kính trọng bằng tài năng và thực lực của con. Đừng bao giờ mãi mê sống trong danh vọng và tài giỏi “ảo” nghe con...”

Ở đây ta thấy bằng bạc những lời khuyên của người cha gửi gắm tâm sự cho con của Edmond de Amicis trong Tâm hồn cao thượng và anh Ngọc, với ý tưởng dùng những trải nghiệm về cuộc sống của mình - thành công, vất vả...- để làm bài học khuyên dạy con trong việc học hành, trong tình bạn và khi làm vợ, làm dâu...

Về nghĩa phu thê:

Truyện “Nợ người” của anh là một câu chuyện phản ánh hiện thực cuộc sống của một số người trong xã hội. Trong truyện, khi vợ bị tai nạn trở thành tàn phế, mất một chân. Anh đã viết câu chuyện với nhiều tình tiết. Anh đặt nhiều tình huống và nêu cách giải quyết trên

“Một chuyện tồi tệ bất ngờ xảy ra làm chúng tôi chói với hụt hẫng. Tôi đã bị một tai nạn giao thông khủng khiếp, nằm viện gần hai năm khi xuất viện đã mất đi một chân. Tôi đã trở thành phế nhân. Trong hai năm nằm viện, thật khó tưởng tượng nỗi vất vả của anh. Lực bất tòng tâm. Anh an phận, anh cam chịu không hề than van oán trách dù cảnh nhọc nhằn, túng quẫn đang đeo bám anh. Hai từ “số phận” anh thường dùng để an ủi”.

Đoạn cuối câu chuyện, anh đã đưa ra cách giải quyết vấn đề trên đạo lý vợ chồng và tôn trọng lẫn nhau. Với sự hy sinh của người vợ, để có thể đem đến niềm vui và hạnh phúc cho người chồng trong thời gian sau.

Về chuyện tình yêu đôi lứa:

Mỗi câu chuyện của anh trong đề tài về tình yêu đôi lứa đều toát ra những điểm “mới lạ”, đã khiến tôi có nhiều cảm xúc, có khi thích thú, khi băng khuâng, ngậm ngùi...

Từ hồi ức kỷ niệm về tình yêu “thời áo trắng” (Pleiku còn đó nỗi buồn...), đến tình yêu tuổi xế chiều (Yêu nhau cùng thờ dài, Yêu người độ lượng...) hoặc “Có hay không ngày tận thế”, anh đã dẫn dắt người đọc bằng những tư duy mang tính thời sự, trẻ trung, mới mẻ.

Tấm lòng và tình nhân ái của anh thể hiện rõ nét trong bài viết, như trong “Như lục bình trôi”, nhân vật “tôi” là người tốt, đã ra tay nghĩa hiệp, giúp đỡ một cô bé vì hoàn cảnh gia đình khó khăn phải bán thân. Sự giúp đỡ

đó là một hành vi đạo đức tốt, nhưng có thường gặp được những người như vậy trong cuộc sống đời thường không?

“... Không biết có bến bờ nào cho đám lục bình kia ần nấu, nướng tựa hay lênh đênh trên sông lớn...”

Những gì anh đã viết, như lời kêu gọi mỗi người chúng ta hãy giữ gìn nhân cách, bao dung, rộng lượng, yêu thương và giúp đỡ những mảnh đời bất hạnh, khốn khó.

Tóm lại, qua các bài viết, anh Ngọc đã để lại chính tiếng lòng của mình trong tác phẩm. Anh viết với cái tâm và kinh nghiệm sống từng trải. Một số truyện anh viết dựa vào những mẫu chuyện thật, kể lại xen lẫn với tình cảm và sự trân trọng. Một số truyện hư cấu, anh xây dựng nội dung truyện phản ánh cuộc sống của xã hội. Dù viết ở dạng nào, văn anh vẫn chân tình, mộc mạc và để lại điểm nhấn trong tôi về những điều mới. Đó là bài viết của anh có nhiều dạng, anh xây dựng nhiều tình tiết, gây cần, éo le và anh luôn đưa ra những lời khuyên, cách giải quyết vấn đề có tình, có hậu. Chân tình và tấm lòng nhân ái của anh đã được thể hiện rõ nét trong “Tiếng lòng” và giúp tôi càng hiểu thêm về anh: Một người anh, dễ gần, dễ mến và thường quan tâm, quý mến đồng nghiệp, bạn bè và các bậc đàn em.

Khi ký ức hành trình về quá khứ
Nghe “tiếng lòng” rớt nhẹ trong tim
Chợt ần chợt xa bóng hình kỷ niệm
Vàng trăn thêm nhẵn, vội vã kiếm tìm

Kìa dáng em bên hoàng hôn tím
Ngồi lặng im thả mộng với “sông trăng” *
Phút “tự tình” mơ ước sống bên nhau
Rồi chia tay vương vấn một mối sầu

Còn “nợ người” xin “giữ mãi tình thâm”
Về thầy bạn về Phố núi thân thương
Bạn đời thủy chung, tương lai con trẻ
Bao nỗi lo toan, vất vả cuộc đời

Nguyễn Ngọc Anh
Pleiku - 05/2013

* “.....”: Tên truyện trong TIẾNG LÒNG